

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XII. évfolyam 11. szám
2009. június 19.

Gabona és Ipari Növények
XII. évfolyam 11. szám

2009. 24. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Medináné Lázár Virgília

lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	10
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	14
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	14
Külpiaci információk.....	15
CUKORPIACI JELENTÉS.....	20

GABONAPIACI JELENTÉS

- A globális árpatermelés várhatóan 7%-kal csökken, a felhasználás változatlan szinten marad a 2009/2010. gazdasági évben az előzőhöz képest.
- Észak-Afrika és a Közel-Kelet nagyobb árpakibocsátása korlátozhatja az EU-27 exportját az új gazdasági évben.
- Magyarországon megkezdődött az őszi árpa aratása. A várakozások szerint több mint 30%-os lehet a termés kiesés.
- A chicagói, a párizsi és a magyar árutőzsdén is csökkent a búza és a kukorica legközelebbi határidőkre szóló jegyzése a 23-24. héten.

Árpa helyzetkép, 2009/2010

Az IGC szerint a világ **árpatermelése** 7%-kal 144 millió tonnára csökken a 2009/2010. gazdasági évben az előzőhöz képest annak ellenére, hogy a vetésterület 1%-os növekedését prognosztizálják. A kedvezőtlenül száraz időjárás következtében az EU-27 kibocsátása várhatóan 61,1 millióra esik a következő gazdasági évben, ami 4,4 millió tonnával alacsonyabb a folyó gazdasági év termésénél. A tavaszi árpa vetésterületének csökkenését jelzik előre Dániában, Németországban és Spanyolországban, így az összes árpaterület várhatóan 4%-kal lesz kisebb. A jótékony hatású májusi esőzések ellenére a korábbi szárazság érezhető termésnövekedést okoz Spanyolországban, Magyarországon és Romániában is. A fekete-tengeri régióban a 2009/2010. gazdasági évi termés várhatóan lényegesen alatta marad a folyó gazdasági évinek. Oroszország kibocsátása 6,1 millió tonnával 17 millió tonnára, míg Ukrajnáé 2,8 millió tonnával 9,8 millió tonnára csökkenhet. Kanadában a kisebb vetésterület és hozamok következményeként a termés 10,7 millió tonnára esik, ami 1,1 millió tonnával alacsonyabb az előző évinél. Az USA-ban a tavaszi árpa vetésének elhúzódása miatt 0,4 millió tonnával 4,8 millió tonnára mérséklődhet az idei termés az előző évi szinthez képest. Az ázsiai országok közül Iránban, Szíriában és Törökországban, az észak-afrikai régióban pedig Marokkóban számítanak a 2008. évinél magasabb termésre. Ausztráliában a kisebb vetésterület ellenére a kedvező hektáronkénti hozamok miatt nagyobb termés várható a 2009/2010. gazdasági évben.

Az árpa globális **felhasználása** előreláthatóan nem változik, bár a kibocsátás kb. 10 millió tonnával csökken. A nagy zárókészletnek köszönhetően a 2009/2010. gazdasági évben is 146 millió tonna körül alakul a fogyasztás. Takarmányozási célra – ami a szükséglet 70%-át teszi ki – 100 millió tonna termés használható fel a következő szezonban is. A kedvező terméskilátások miatt a Közel-Keleten és Észak-Afrika egyes országaiban nő az árpa szerepe a takarmányozásban. Az EU-27-ben várhatóan 42 millió tonna termést hasznosítanak takarmány alapanyagként a 2009/2010. gazdasági évben. A kisebb kibocsátás és a csökkenő állatállomány mérsékli a takarmány célú felhasználást Kanadában. Az EU-27 növekvő árpa-alapú bioetanol-előállításának kö-

szönhető, hogy az árpa globális ipari célú felhasználása 3%-kal 29 millió tonnára nő a 2009/2010. gazdasági évben.

A világpiacon várhatóan 17,1 millió tonna árpa fordul meg 2009/2010. gazdasági évben, 2 millió tonnával kevesebb, mint 2008/2009-ben. A Távol-Keleten és Észak-Afrikában csökkenhet az **import**, mivel kedvezőbbek az árpatermés kilátások, és a legelők állapota is javul így kisebb szükséglet valószínűsíthető. A fekete-tengeri régió **exportja** a következő gazdasági évben a várható termésökkenés miatt nem éri el a 2008/2009. gazdasági évi rekordszintet. Az exportálható készlet nagysága Ukrajnában 2 millió tonnával, Oroszországban 0,4 millió tonnával lehet kevesebb. Észak-Afrika és a Közel-Kelet országainak kisebb szükséglete korlátozza az EU-27 exportját is, ami 3,5 millió tonna körül alakul a 2009/2010. gazdasági évben. Ausztrália kivitele ugyanakkor hároméves csúcsot érhet el (3,5 millió tonna), aminek oka a nagyobb készletekben és az erősödő kínai keresletben keresendő.

Magyarország

Megkezdődött az őszi árpa aratása az ország déli területein. Vegyes hírek érkeznek a várható hozamokról. Az MgSzH várakozásai szerint idén 648 ezer tonna őszi árpa kerülhet betakarításra, ami több mint 30%-os termésökkenést jelent az előző évi közel 1 millió tonnához képest. A tavaszi árpát is súlyosan érintette a száraz tavaszi idő, a Hivatal 2,45 t/ha-ra becsüli az idei hozamokat, szemben a 2008. évi 3,99 t/ha-ral, így 40% körüli termés kiesés várható.

Az aszály után, az utóbbi napokban a heves viharokkal érkező jég okoz helyenként nagy problémát. A jégeső Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében több mint 38 ezer hektáron károsította a szántóföldi, a zöldség és gyümölcs kultúrákat. Somogyban és Zalában szintén jelentős pusztításhoz vezettek a júniusi viharok, a károk felmérése még folyamatban van.

Határidős jegyzések

A **chicagói árutőzsdén** nyolc havi csúcsot ért el a búza és a kukorica jegyzése június elsején (5-6. ábra). A búza esetében az újabb rekordhoz hozzájárult a gyenge dollár, a szója és a részvényt piac erősödése, az észak-amerikai őszi búzatermés miatti aggodalmak, az Ausztrália, Argentína és Kanada fontos termőhelyeit érintő száraz időjárás, továbbá a pénzügyi befektetők visszatérése az árupiacokra. A kukoricánál a vetés késése és a külpiaci pozíciók erősödése is emelték a jegyzéseket. Ezt követően erőteljesen gyengült a búza, kisebb mértékben a kukorica tőzsdei ára a vizsgált időszak (23-24. hét) végéig. Mindkét növény értékelését negatívan befolyásolta a dollár erősödése, a részvényt piac gyengülése, amit a búza esetében fokozott a nagy globális zárókészlet, továbbá hogy Irak nem az USA-ból, hanem Kanadából és Ausztráliából vásárolt nagyobb búza-tételt a jelzett időszakban.

A **párizsi árutőzsdén** a gabonafélék jegyzése követte az amerikai tőzsdei trendet (7-8. ábra). A búza tonnánkénti jegyzése június elején újra 155 euróra emelkedett, a kukoricáé pedig május végén érte el ismét a 163 euró körüli értéket. Ezután mindkét növény tőzsdei ára csökkenésnek

indult a chicagói árutőzsde változásait követve, amit erősített a kedvező időjárás, a lassú export és a nagy európai zárókészletek.

A **Budapesti Értéktőzsde** árupiaci szekciójában szintén estek a jegyzések. Az euróbúza legközelebbi határidőkre szóló tőzsdei ára május végén 42-44 ezer Ft/tonnás sávban érte el maximumát, június közepére viszont 34-36 ezer Ft/tonnára csökkent, ami elsősorban a jótékony hatású májusi esőzések, továbbá a nagy európai és hazai zárókészletek következménye (3. ábra). Az újtermésű takarmánykukorica jegyzése május közepétől 4-5 ezer forinttal marad el az ótermés áráról (4. ábra). A 2009. évi termés értékcsökkenéséhez vezetett, hogy a hosszan tartó tavaszi szárazság után, május végétől csapadékosabbra fordult az időjárás, így kedvezőbbek a terméskilátások. A heves viharok és a jégeső – amire az elmúlt hetekben több példa is volt – azonban szintén jelentős kárt okozhatnak a növényállományban. Bár a tőzsdei jegyzéseken egyelőre nem látszik a további termésnövekedés miatti félelem, a termelői árak alakulását befolyásolhatja a közeljövőben.

Termelői árak

Az étkezési búza hazai termelői ára május elejétől folyamatosan növekszik, a 24. héten már meghaladta a 37 ezer forintot tonnánként (1. ábra, 1. táblázat). A dunántúli tételek továbbra is átlagosan 1500-2000 forinttal magasabb áron kelnek el, mint az alföldi áru. A takarmánybúza 22. heti jelentős árnövekedése után (lásd Gabona és Ipari Növények piaci jelentés XII. évfolyam 10. szám) a 23. hétre normalizálódott a helyzet, 32,4 ezer Ft/tonnára mérséklődött az ár. Ugyanakkor tovább növekedett a takarmánykukorica értéke, 38,5 ezer Ft/tonna volt az országos termelői ár a 24. héten (2. ábra). A gabonafélék jelenlegi termelői ára az előző évi árcsökkenés és az idej elmelkedés következtében egyre jobban közelít az egy évvel korábbihoz. Az étkezési búza esetében a 24. heti ár alig több mint 20%-kal marad alatta a 2008. 24. hetinek, a takarmánykukoricánál pedig már kevesebb mint 15% a különbség (2. táblázat).

Az őszi búza közelgő betakarítása az ár mérséklődéséhez vezethet a következő hetekben. Amennyiben az aszály és a viharok okozta termés kiesés realizálódik Magyarországon, a búza árának számottevő emelkedése akkor sem várható a kedvező európai, orosz és ukrán termés kilátások miatt.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (24. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2009. 23. hét	2009. 24. hét	2009. 24. hét / 2009. 23. hét (%)
Étkezési	tonna	5 307,76	7 071,58	-	4 317,75	12 691,69	293,94
búza	Ft/tonna	38 377,01	36 291,89	-	36 511,80	37 196,84	101,88
Takarmány-	tonna	-	-	-	712,29	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	-	32 403,67	-	-
Takarmány-	tonna	2 102,94	-	-	3 840,92	3 432,90	89,38
kukorica	Ft/tonna	37 039,56	-	-	38 012,28	38 506,78	101,30
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

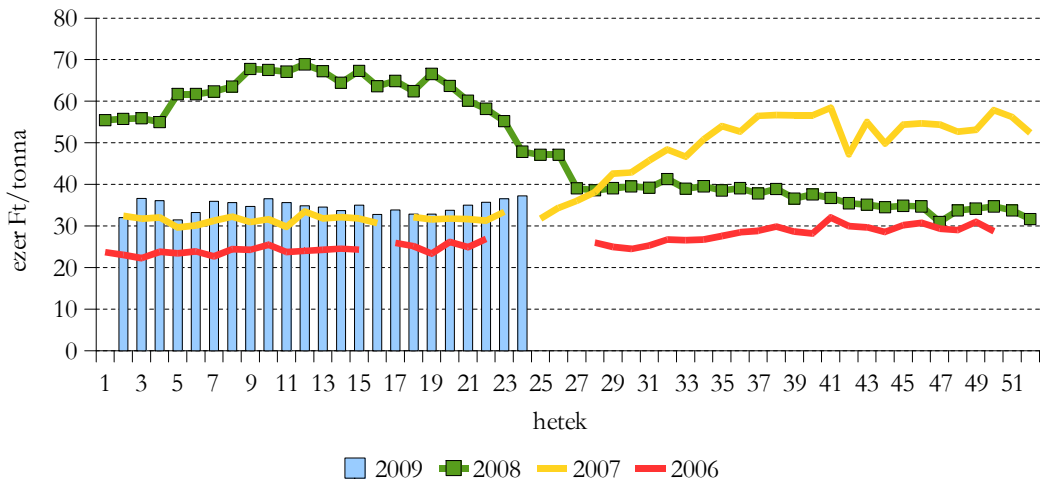
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2008. 24. hét	2009. 23. hét	2009. 24. hét	2009. 24. hét / 2008. 24. hét (%)	2009. 24. hét / 2009. 23. hét (%)
Étkezési	tonna	1 854,35	4 317,75	12 691,69	684,43	293,94
búza	Ft/tonna	47 859,27	36 511,80	37 196,84	77,72	101,88
Takarmány-	tonna	-	712,29	-	-	-
búza	Ft/tonna	-	32 403,67	-	-	-
Takarmány-	tonna	4 137,14	3 840,92	3 432,90	82,98	89,38
kukorica	Ft/tonna	44 376,15	38 012,28	38 506,78	86,77	101,30
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

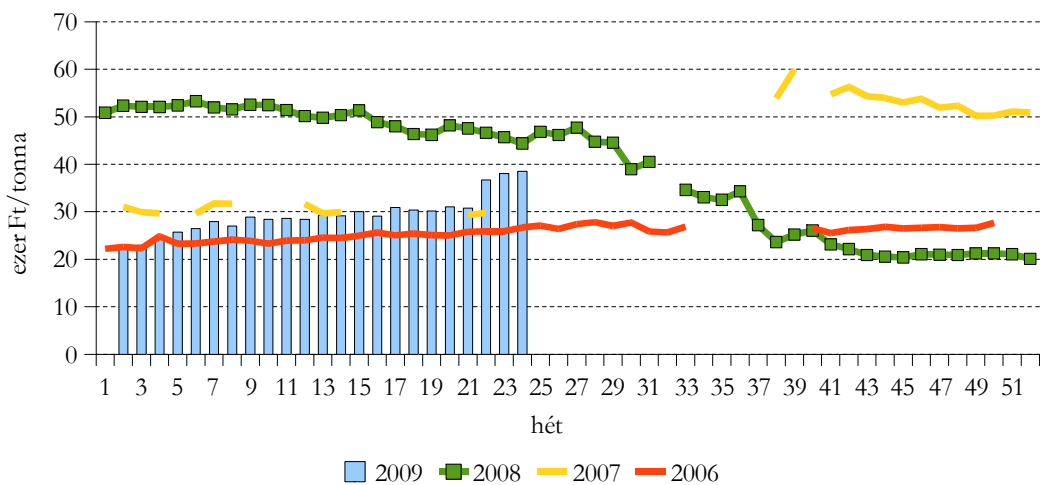
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

Az étkezési búza termelői ára néhány közép-kelet- és nyugat-európai országban

euró/tonna

hét	Észtország	Egyesült Királyság	Németország	Szlovákia	Magyarország
6	-	170	125	136	111
7	-	-	129	123	124
8	141	169	128	109	118
9	128	-	124	132	115
10	158	168	121	116	119
11	141	164	120	115	115
12	137	161	119	108	117
13	118	157	119	118	113
14	118	-	117	114	109
15	111	-	116	117	118
16	129	-	116	114	113
17	-	-	116	119	114
18	-	-	117	109	111
19	115	-	-	114	115
20	115	-	-	119	121
21	111	-	-	123	122
22	127	-	-	124	127
23	114	-	-	-	130
24	141	-	-	-	-

Az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegenmag-tartalom max. 7%
- csírázott szem max. 4%
- Hagberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

Észtország: hektolitersúly 72 kg, Hagberg-féle esésszám 180, csírázott szem 3%

Egyesült Királyság: hektolitersúly min. 76 kg, Hagberg-féle esésszám 250

Szlovákia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%

Magyarország: hektolitersúly 76 kg, csírázott szem max. 2%, Hagberg-féle esésszám 230

3. táblázat folytatása

hét	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
6	136	121	148	105	142
7	137	120	147	104	140
8	141	118	135	104	139
9	135	116	140	106	142
10	135	116	149	109	138
11	-	116	147	110	134
12	-	122	157	-	140
13	-	118	151	-	136
14	-	115	158	-	137
15	-	124	155	-	135
16	-	126	151	-	136
17	-	122	-	-	128
18	-	120	146	-	130
19	-	120	-	-	121
20	-	119	-	-	147
21	-	119	-	-	134
22	-	123	-	-	132
23	-	126	-	-	134
24	-	-	-	-	-

Az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegenmag-tartalom max. 7%
- csírázott szem max. 4%
- Hagberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

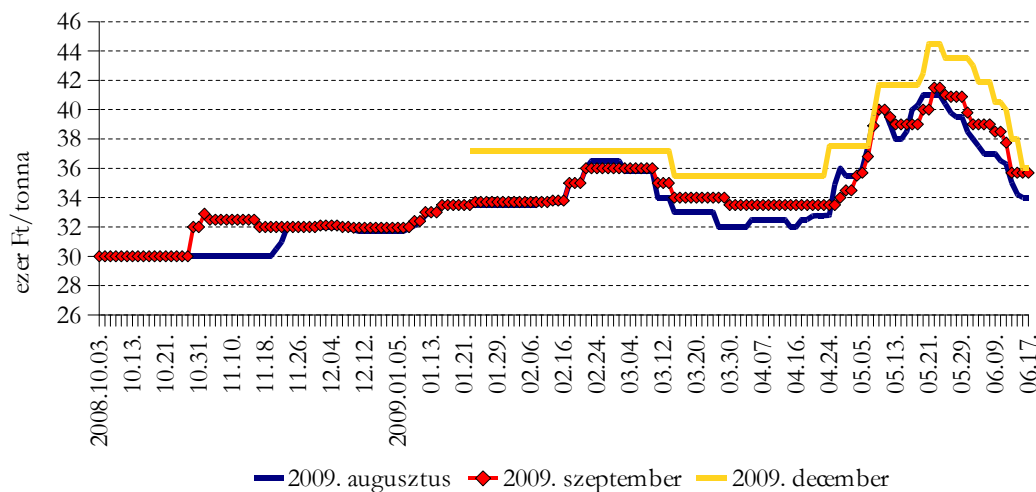
- Oroszország: nedvességtartalom max. 15%,
- Lengyelország: hektolitersúly min. 76 kg, idegenmag-tartalom max. 6%
- Lettország: nedvességtartalom max. 13%, idegenmag-tartalom max. 5%, csírázott szem max. 3%
- Bulgária: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max.14%, idegenmag-tartalom max. 4%
- Litvánia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 3%

Forrás: ZMP

A gabonafélék jegyzése

3. ábra

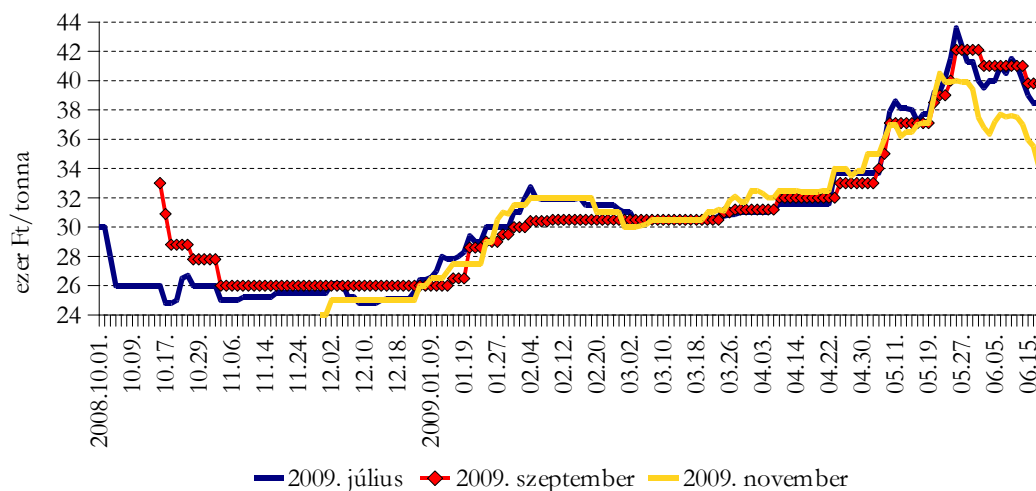
Az eurobúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

4. ábra

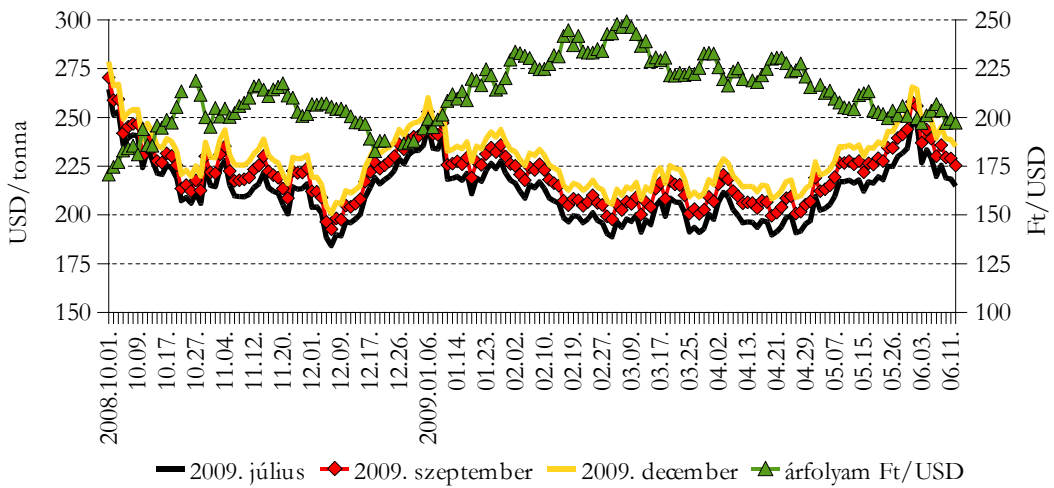
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

5. ábra

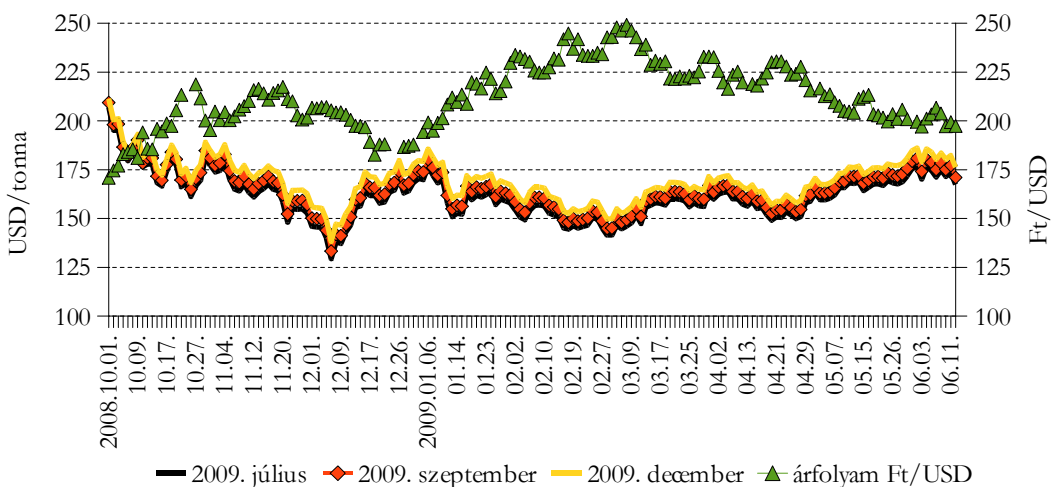
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

6. ábra

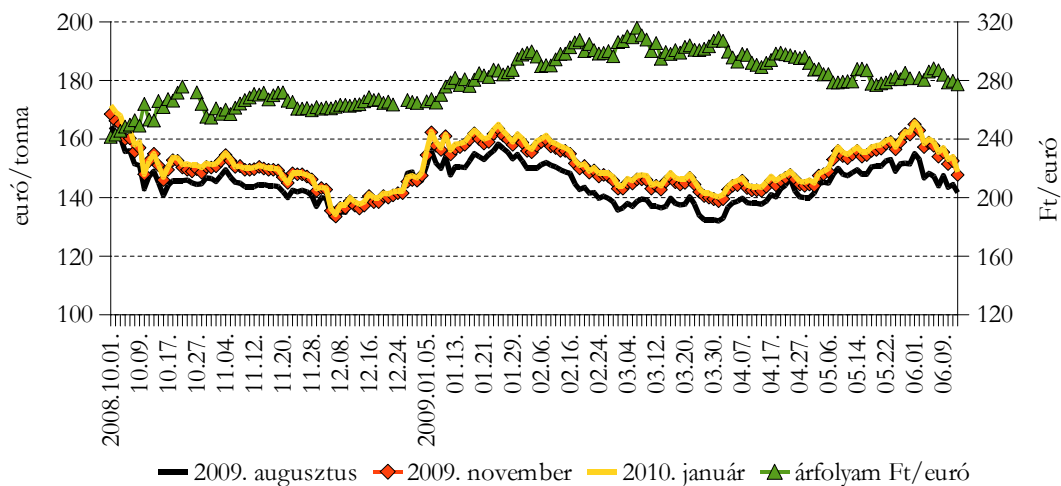
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

7. ábra

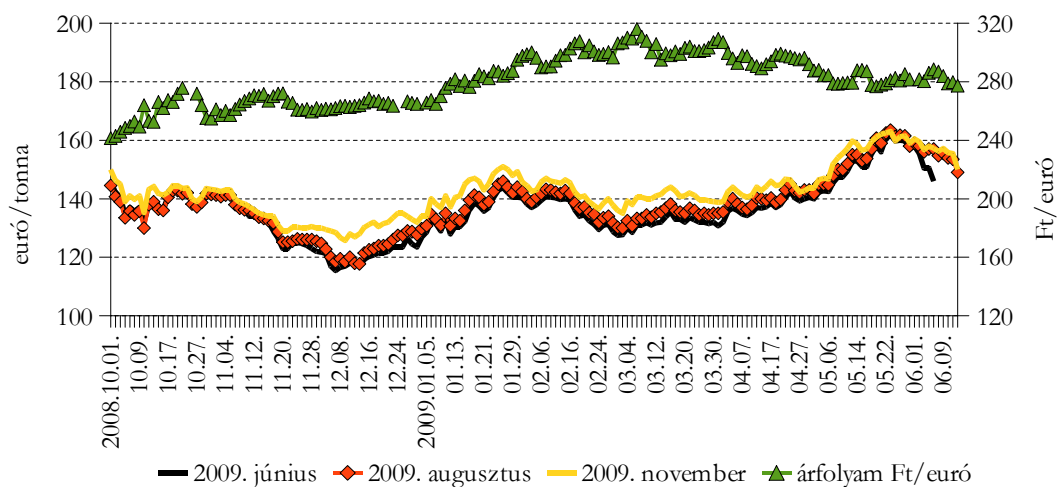
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

8. ábra

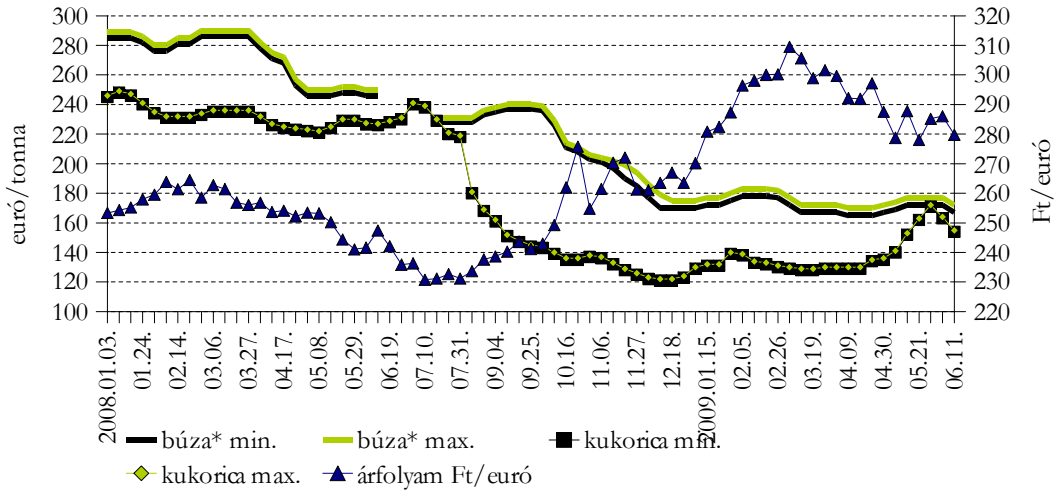
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

9. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

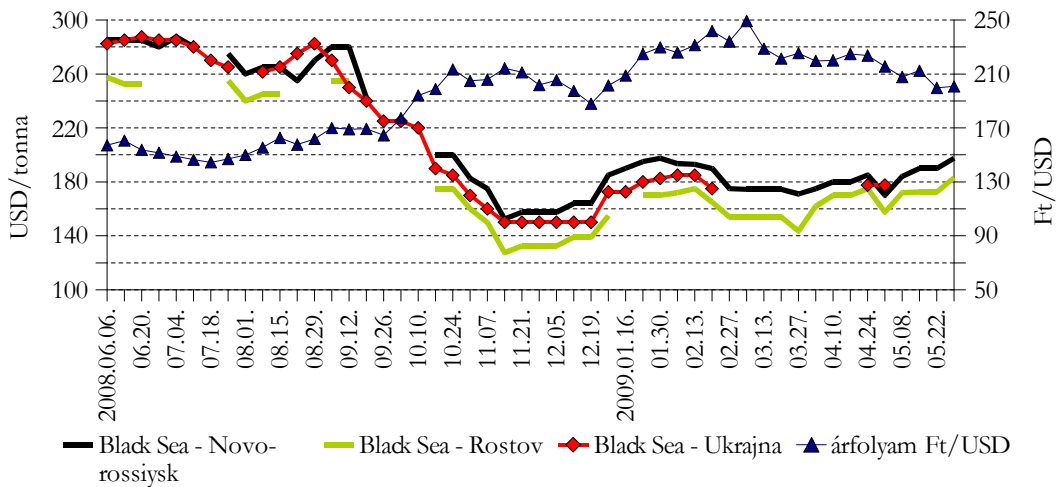

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl, fehérje 13,5%)

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna, MNB

10. ábra

A malmi búza orosz és ukrán kikötői ára (FOB)

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

4. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2008. 24. hét	2009. 23. hét	2009. 24. hét	2009. 24. hét / 2008. 24. hét [%]	2009. 24. hét / 2009. 23. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1548,67	1626,13	1795,49	115,94	110,41
ömlesztett	Ft/kg	81,31	61,23	61,46	75,58	100,38
Finomliszt BL 55	tonna	2308,17	1942,25	2039,81	88,37	105,02
zsákos	Ft/kg	84,66	62,79	62,72	74,08	99,88
Finomliszt BL 55	tonna	964,40	1009,46	1228,24	127,36	121,67
zacskós	Ft/kg	92,55	71,21	70,35	76,01	98,79
Rétesliszt BFF 55	tonna	102,39	69,75	20,12	19,65	28,85
ömlesztett	Ft/kg	88,48	72,11	73,45	83,02	101,87
Rétesliszt BFF 55	tonna	49,70	73,05	49,79	100,18	68,16
zsákos	Ft/kg	92,09	74,21	73,54	79,85	99,09
Rétesliszt BFF 55	tonna	100,09	69,43	123,20	123,09	177,44
zacskós	Ft/kg	102,58	79,84	81,15	79,11	101,64
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1014,82	1089,87	1022,83	100,79	93,85
ömlesztett	Ft/kg	79,80	57,99	59,16	74,13	102,01
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1333,72	924,75	1120,40	84,01	121,16
zsákos	Ft/kg	82,39	60,77	60,48	73,42	99,53
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	390,31	556,44	612,14	156,83	110,01
ömlesztett	Ft/kg	85,67	64,59	65,85	76,86	101,94
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	85,05	80,00	84,13	98,92	105,16
zsákos	Ft/kg	88,47	69,05	68,74	77,70	99,56
Étkezési búzadara AD	tonna	91,41	43,09	77,55	84,84	179,98
zacskós	Ft/kg	100,96	82,71	80,44	79,67	97,25

Forrás: AKI PÁIR

5. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2008. június	2009. május	'2009. június*
Finomliszt BL 55	167	162	159
Fehér kenyér	226	245	247
Félbarna kenyér	214	221	222
Étkezési búzadara AD	189	199	194

* 2009. június 16-ig

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2009. június 12.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2009. augusztus	141,75	39 307	2009. július	214,84	42 403	2009. július	234,03	46 191
2009. november	147,75	40 971	2009. szeptember	225,31	44 469	2009. szeptember	237,80	46 935
2010. január	148,75	41 248	2009. december	235,23	46 427	2009. december	243,77	48 113
2010. március	149,75	41 526	2010. március	241,66	47 696	2010. március	249,28	49 200
2010. május	151,75	42 080	2010. május	245,61	48 476	2010. május	250,66	49 473
2010. augusztus	156,00	43 259	2010. július	248,27	49 001	2010. július	252,04	49 745

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2009. július	269,12	53 116	2009. július	108,75	35 362
2009. szeptember	266,82	52 662	2009. november	118,75	38 614
2009. december	270,59	53 406	2010. január	121,00	39 346
2010. március	274,26	54 131	2010. március	123,00	39 996
2010. május	275,92	54 458	2010. május	125,50	40 809
2010. július	276,74	54 620	2010. július	127,50	41 459

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Étkezési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of TradeLIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2009. augusztus	149,00	41 318	2009. július	167,52	33 063
2009. november	150,00	41 595	2009. szeptember	171,06	33 762
2010. január	152,00	42 150	2009. december	176,28	34 792
2010. március	153,00	42 427	2010. március	180,91	35 706
2010. június	151,00	41 872	2010. május	183,86	36 288
2010. augusztus	151,00	41 872	2010. július	186,81	36 871

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2009. augusztus	315,75	87 557
2009. november	319,50	88 597
2010. február	323,00	89 568
2010. május	327,50	90 816
2010. augusztus	313,50	86 934
2010. november	328,75	91 162

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2008. 24. hét		2009. 24. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	194	47 873	140	39 185	június
La Pallice	193	47 626	142	39 744	június
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	198	48 981	153	42 665	június
Würzburg	-	-	134	37 419	június
Hannover	-	-	128	35 671	június
Délnyugat-Németország	-	-	134	37 419	június
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	201	49 723	-	-	június
Spanyolország					
Barcelona**	220	54 424	-	-	június
Ausztria					
Bécs	-	-	-	-	-
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	-	-	-
Bordeaux/Bayonne	188	46 389	148	41 423	június
La Pallice	188	46 389	147	41 143	június
Németország					
Hamburg	-	-	-	-	-
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	220	54 424	-	-	június

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	2009. 24. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	-	-	-
Franciaország			
Rouen	115	32 190	június
La Pallice	-	-	-
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	121	33 922	június
Hannover	-	-	-
München	-	-	-
Drezda	-	-	-
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	-	-	-
Spanyolország			
Barcelona	-	-	-
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	99	27 557	június
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	-	-	-
Hollandia			
Rotterdam*	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	-	-	-

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

11. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2009. 06. 05.		2009. 06. 12.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna		
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	344,46	70 028,72	334,38	65 996,58	június	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	-	-	262,30	51 770,15	június	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	218,00	44 319,40	211,10	41 664,81	június	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	218,60	44 441,38	206,40	40 737,17	június	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	339,80	69 081,34	335,40	66 197,90	június	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	329,90	67 068,67	325,70	64 283,41	június	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	194,50	39 541,85	188,40	37 184,51	június	FOB US Gulf
Argentína	200,20	40 700,66	195,30	38 546,36	július	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	178,50	36 289,05	172,10	33 967,38	június	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
(2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
(3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
(4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
(5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
(6) EU, Francia. alapminőség: a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
(7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
(8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
(9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
(10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
(11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
(12) EU, Francia., takarmányárpa: a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
(13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

CUKORPIACI JELENTÉS

- A londoni árutőzsdén a finomított cukor legközelebbi határidőkre szóló jegyzése májusban tonnánként 80-90 dollárral, míg a New-York-i árutőzsdén a nyerscukoré 60-70 dollárral emelkedett 2009 januárjához képest.
- A FAO adatai szerint a 2008/2009. gazdasági évben a globális cukortermelés 158,5 millió tonna körül várható.
- Az Európai Unió a folyó gazdasági évben cukorból nettó importőrré válik.
- Magyarországon a cukor fogyasztói ára 2009 áprilisáig emelkedett, májusban először csökkent néhány forinttal (221 Ft/kg).
- Idén tavasszal 13 439 hektáron vetettek cukorrépat, ami 66%-kal haladta meg a tavalyi termőterületet.

Világpiaci helyzet

Mind a londoni, mind a New-York-i árutőzsdén év eleje óta folyamatosan emelkednek (1-2. ábra) a cukorárak, amit a 2008/2009. gazdasági évre vonatkozó prognózisok is magyaráznak. Világszinten csökken a cukorrépa és a cukornád termőterülete, az évről évre növekvő kereslet mellett a szűkösebb kínálat és a készletek is várhatóan alacsonyabbak lesznek.

A FAO adatai szerint a folyó gazdasági évben a globális cukortermelés 158,5 millió tonna körül alakul, az előző évhez képest 5,4%-kal csökken. A csökkenést elsősorban India termelésének (a világ második legnagyobb cukor kibocsátó országa) drasztikus, 45%-os visszaesése okozza. A termelők nagy hányada más, jövedelmezőbb növényre (szójabab, kukorica) váltott. Csökken a kibocsátás Ausztráliában, az Európai Unióban és Pakisztánban is, ugyanakkor a karibi térségben és Dél-Amerikában, elsősorban Brazíliában nő. A cukornád termelése 566 millió tonna körül várható, ami a termőterület 12%-os növekedésének köszönhető, így a termés is 15%-kal több lesz, mint egy évvel korábban. A folyó gazdasági évben Brazília 39,6 millió tonna cukrot állít elő, amely 29%-kal haladja meg az egy évvel korábbi. A cukornád 60%-át általában etanol gyártásához használják fel, igazodva a piac igényeihez. Ez az arány a növekvő cukorárak miatt valószínűleg ebben az évben csökken. A dél-amerikai országok közül még Kolumbiában nő a termelés 3%-kal, Argentínában nem változik, Peruban pedig csökken.

Mexikó cukortermelését 5,5 millió tonnára becsülik, míg Guatemaláét 2,24 millióra. Az utóbbi országban nőtt a termelés a kedvezőbb cukorárak miatt. Kuba az előző évhez képest mintegy 12%-kal kevesebb cukrot állít elő a karibi-térséget sújtó hurrikánok miatt.

Afrika cukortermelése várhatóan 8,3%-kal, 11 millió tonnára nő a 2008/2009. gazdasági évben. Az elmúlt három évben évenként 3%-kal növelték a cukornád termőterületét és a feldolgozás kapacitását annak érdekében, hogy az EU-ba magas áron minél többet tudjanak exportálni. A

világ 50 legszegényebb országa vám- és kvótamentesen szállíthat az EU-ba (EBA egyezmény). A földrésznagyobb termelője, a Dél-Afrikai Köztársaság a folyó gazdasági évben 2,3 millió tonna cukrot állít elő, 6,6%-kal meghaladva a múlt évit. Ez a nagyobb termőterületnek és a kedvező időjárásnak köszönhető. Egyiptom termelése az előrejelzések szerint 1,9 millió tonna lesz, ami csak 1,4%-os növekedést jelent. A gabonafélék magas ára miatt több termelő áttért a gabona termesztésére.

A globális cukorfogyasztás a 2008/2009. gazdasági évben becslések szerint 162 millió tonna lesz, 2,4%-kal magasabb, mint egy évvel korábban. Az egy főre jutó cukorfogyasztás 23,4 kg. A korábbi évekre jellemző 3-5%-os emelkedéshez képest kisebb arányú a fogyasztás bővülése a növekvő cukorárak és a romló gazdasági helyzet miatt.

Európai kitekintés

Az Európai Unióban 14,4 millió cukor előállítását jelezték előre, ami 17%-os csökkenést jelent a 2007/2008. gazdasági évhez viszonyítva. A visszaesés a cukorreform végrehajtásának eredménye. Az Unióban jelenleg 18 államban termesztenek cukorrépat. Oroszországban a termőterület csökkenése ellenére, a kedvező hozamok következtében nő az előállított cukor mennyisége. Ukrajnában a gazdálkodók egy része a jövedelmezőbb gabonafélék és napraforgó termesztésére váltott, míg a cukorrépa szerepe visszaszorult. A reform következtében az EU nettó importőrré válik cukorból a folyó gazdasági évtől. Az idén várhatóan 4,9 millió tonna cukor behozatalára szorul az Unió, ez közel a másfélszerese az előző évi mennyiségnek. Oroszország importja a jó terméseredmények miatt 14%-kal csökken az előző évhez képest.

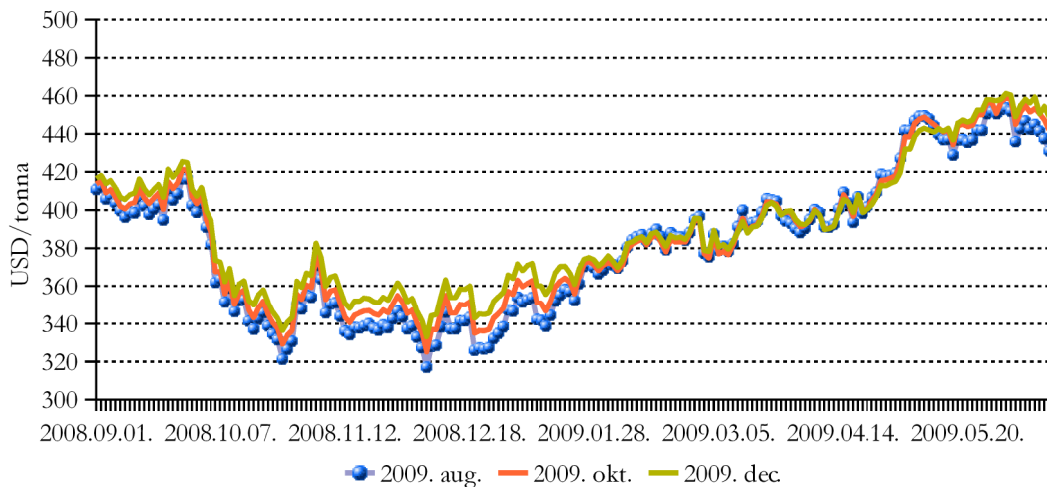
Hazai körkép

Az idén 13 439 hektáron vettek cukorrépat, 2/3-dal nagyobb területen, mint tavaly. 2008-ban a termésátlag 59,23 tonna volt hektáronként és 532 ezer tonna cukorrépat takarítottak be. Amennyiben az időjárás kedvez a növénynek és hasonló hozamok lesznek, akkor az idén 800 ezer tonna körüli termés várható, ami a hazai szükséglet kb. egyharmadát fedezi, így a cukorimport az idén is 200-250 ezer tonnára tehető.

A cukor fogyasztói ára (3. ábra) az év elejétől folyamatosan nőtt, azonban májusban átlagosan 2 Ft/kg-mal csökkent. Várhatóan nem lesz tartós ez a tendencia, mert világszinten csökken a cukortermelés és magasak a cukorárak.

1. ábra

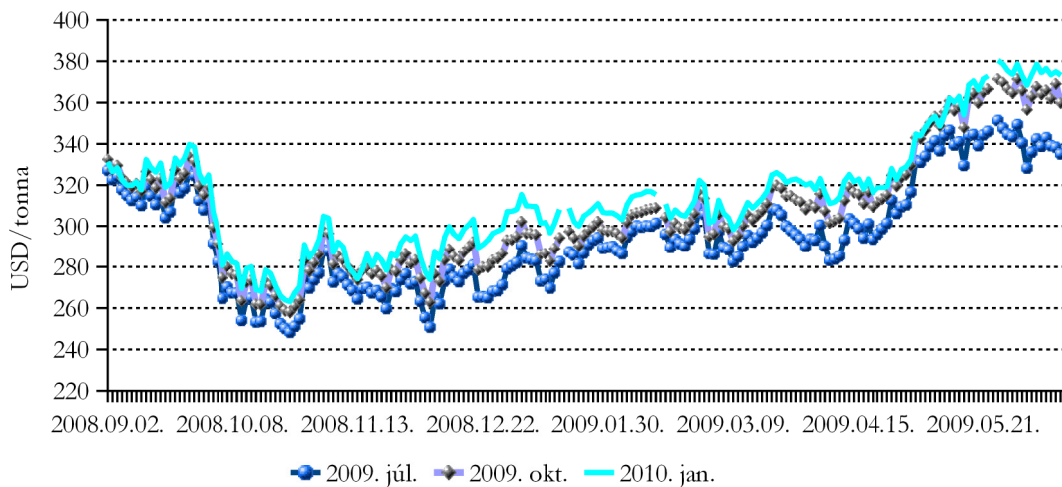
A fehércukor különböző határidőre szóló kötési ára a londoni árutőzsdén

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

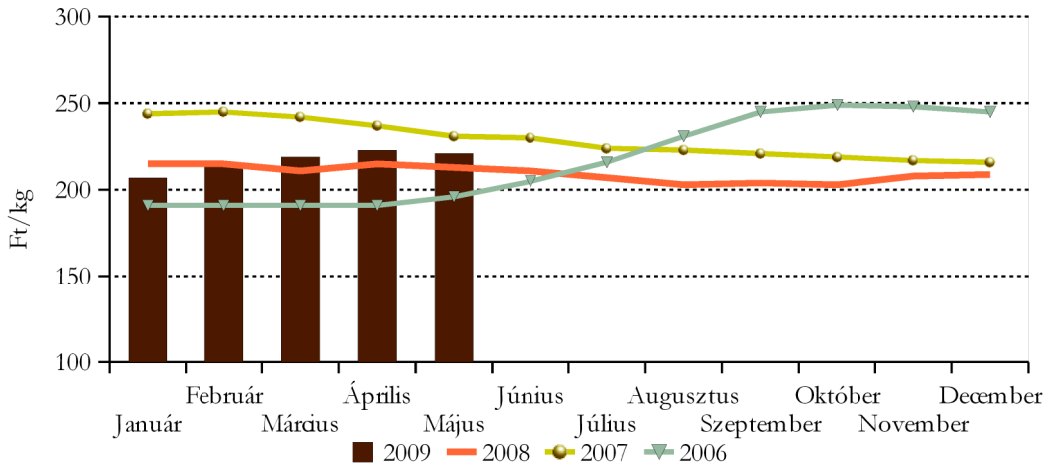
A nyércukor különböző határidőre szóló kötési ára a New York-i árutőzsdén

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

3. ábra

A kristálycukor fogyasztói ára Magyarországon

1. táblázat

A világ cukortermelése és fogyasztása

Gazdasági év	Termelés	Kereskedelem	Felhasználás	Zárókészlet
2006/2007	166,1	46,7	154	73,3
2007/2008	167,6	47,3	158,4	80,9
2008/2009	158,5	50,2	162,2	76,3
2008/2009.gazdasági év/ 2007/2008. gazdasági év (%)	94,6	106	102,4	94,3

Forrás: FAO

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>